

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felnélős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Debrecen választóihoz!

Sorsdöntő órákat élünk. Soha országgyűlésre súlyosabb feladat nem várt, mint a ma. Ennek kell döntenie a nemzet élet halál kérdésében. Ez lesz hivatva arra, hogy elinduljon azon az uton, mely a nemzet jó, vagy balvégzetéhez vezet. Erre vár az, hogy megvalósítsa azokat az ígéreteket, amiknek testet kell öltetniük, ha élni akarunk. Beszélni már sokat beszéltünk; itt az ideje immár a cselekvésnek is.

Egészen új alapokon kell külpolitikát kezdeményeznünk, új alapokra kell belügyeinket fektetnünk. Körülöttünk megváltozott a világ s megváltozott belső helyzetünk. Romokat kell eltakarítanunk s a romok helyére újat, nagyobbát és maradandóbbat építenünk. Talpra kell állítanunk letiport fajunkat. Meg kell tisztítanunk megfertőzött közéletünket és megmértelyezett erkölcsünket. Intézményesen biztosítani kell keresztyén vallás-erkölcsünk uralmát. Helyre kell állítani feldult társadalmi békénket. Meg kell szerezni gazdasági megújulásunk előfeltételeit. Gondoskodni kell az állam szükségleteiről igazságos és méltányos adórendszer megteremtésével. Fokozni kell az állam bevételeit, úgy hogy ne a kisember vállára rakjunk elviselhetetlen terheket, hanem a dúslakodó szolgáltatassa be fölöslegének egy részét. Minden társadalmi osztály boldogulását biztosítani kell. Munkalkalmat kell teremteni a dolgozni akaróknak. Földet kell adni azoknak, kik megművelik s egyben ügyelni arra, hogy termelésünk több legyen s a városok élmezőnye ne veszélyeztessék. El kell helyezni azokat, kik otthonukat elhagyni kényszerültek, mert hívek maradtak magyarságukhoz. Nemzeti kultúránkat olyan magas fokra kell emelni, hogy ellenállhatatlan varázserővel vonzza hozzánk elszárazott testvéreinket. Meg kell erősítenünk hazafias szellemű nemzeti hadseregünket, hogy megtámadott igazunkat hathatósan meg tudjuk védelmezni.

Mindez és még sok egyéb a törvényhozás bölcsességére és hazaszeretetére van bízva.

Kell, hogy megdöbbenjen minden lelkiismeretes igaz magyar ember, ha rá gondol, milyen súlyos felelősséggel tartozik, mikor tevékeny részt kíván ennek a második honalapításnak nehéz munkájából. Vizsgálja meg magát, képes lesz-e, elég erős lesz-e, hogy megállja a helyét.

De a választók is, akiknek nagy tömegei ma gyakorolják elsősorban legszébb alkotmányos jogukat, vizsgálják meg magukat és tisztítsák meg a lelki-

ket minden salaktól és mellékszempontokból és vizsgálják meg és tegyék mérlegre azt az embert, akire e válságos időben a Haza sorsát bizzák. Ne a párt-

szempont legyen a döntő, hanem az arravalóság: a képesség és a jellem. Minden lépésünkért számadással tartozunk lelkiismeretünknek és maradékainknak.

Felhívás!

A város lakosságának tudomására hozom, hogy a nemzetgyűlési választások alkalmával a netán előforduló zavargásokkal szemben a kivonuló katonai karhatalmak kíméletlen eréllyel fognak fellépni.

Felhívom azért a város békés és tisztességes elemeit, hogy mindennemű erőszakos fellépéstől tartózkodjanak és ha zavargások keletkeznének, azonnal a hazakba huzódjanak vissza, nehogy ártatlanok élete a közbelépő karhatalmak fegyverének áldozatul essék.

Katonai állomásparancsnok.

Bénárd miniszter a francia-magyar közeledésről

„Egy jobb jövő kapuját nyitottam meg Párisban“

Budapest, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) A magyar békeszerződés aláírásának eszközlése után ma érkezett Budapestre Bénárd Agoston dr. munkügyi- és népjóléti miniszter, aki a nála érdeklődő újságíróknak megbízatása, benyomásai és tapasztalatai felől a következőket mondotta:

— Mondanom sem kell, hogy inkább a tűzbe tettem volna a kezem, minthogy azt a tollat, amellyel a békeszerződést aláírtam, kezembe vegyem. Még inkább mentem volna tiszser útközébe, mint Párisba. . . De azt hiszem, hogy amikor ezt a kis Magyarországot kellett megmentenünk, kötelességünket teljesítettük. A békeszerződés aláírása után tengernyi sárga buzakeresztet fogunk látni az Alföldön, s az országban mindenütt, az aláírás megtagadásával ellenben fakeszterekkel népesítettük volna be az országot. Én is azt mondom, amit Apponyi mondott: minden rajtunk múlik.

— Közvetlen tapasztalataiból mondhatom,

hogy a békeszerződés aláírása után a nagyhatalmak nem mint volt ellenséget, hanem mint új barátot kezelték bennünket. Nyoma sem volt többé a gyűlöletnek. A francia nagyjöke egyes képviselői sietve jelentkeztek nálam és minden hatalmi érdekkapcsolat nélkül ajánlották fel szolgálataikat Magyarországnak. A felajánlott kölcsönösség után a minimális 3 és fél százalékot akarják fizettetni. Az ajánlatokat pedig nem a francia kormány és az antánt hatalmak külügyi hivatalainak tudomása nélkül tették meg.

— Párisban azt tapasztaltam, hogy a polgárság szava olyan erőteljes, hogy mellette a szociálisták egészen gyengéknek bizonyulnak. A magyarországi fehérterrortól szóló hírek nem találnak többé hitelt.

— Benyomásom az, hogy nem a koporsó fedelét zártam be Párisban, hanem egy jobb jövő kapuját nyitottam meg az ország számára.

A fővárosi községi választások

A keresztyén pártok közös listája

Budapest, június 12. (N. St. t. j.) Dömötör Mihály dr. belügyminiszter előkelt szándéka, hogy a fővárosi községi választásokat július hó első felére ki írja. A választásokon a szociáldemokrata párt külön fog részt venni, míg a liberális blokk többi része együttesen. A ke-

resztyén pártok megállapodtak arra nézve, hogy közös listával szavaznak és a többi pártokkal semmiféle kompromisszumot nem kötnek.

Szabadkőműves a keresztyén pártok listáján nem szerepelhet.

Jugosziávia izoiáit rendőntő

Bécs, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) A Reichspost szerint egész Jugoszláviában igen zavaros állapotok vannak. Jugoszláviának jó szomszédokra lenne szüksége, de olyan izoláltan áll, hogy eddig csak zavart okozott szomszédainak, Magyarországnak, Romániának, Bulgáriának, Auszriának és Olaszországnak.

A pápa nem hagyja el a Vatikánt

Róma, június 12. XV. Benedek pápa betegségevel kapcsolatban felmerült az a gondolat, hogy a pápa új enciklikájában nyilatkoztassa ki 3 elődje politikájával való szakítását és hagyja el a Vatikánt. Az Osservatore Romano ezzel kapcsolatban azt az értesülést közli, hogy XV. Benedek pápa nem fogja elhagyni a Vatikánt.

Az eiső köveiség Budapesten

Budapest, június 12. A Nemzeti Sajtóiroda értesülése szerint Spanyolország lesz az első, aki önálló követséget fog Budapesten felállítani.

A cseh amnestia

Bécs, június 12. Prágából jelentik, hogy a cseh hivatalos lap külön kiadásban közli, hogy Massaryk elnök az összes politikai elítélteknek közkegyelmet adott.

A Tisza—Marosszög kiürítése

Budapest, június 12. Dr. Somogyi Szilveszter polgármester Szeged város közönsége nevében felterjesztést intézett a kormányhoz, hogy az antáninál eszközölje ki a Tisza—Marosszög 9 községének sürgős kiürítését.

Miket csinált a lakáshivatal?

II.

Tehát nincs semmi ok a fegyelmi vizsgálat megindítására a Riskó-csebnél! Lássuk csak, úgy áll-e a dolog?

Abban a fegyelmi feljelentésben, melyet Riskó Alajos hangszerkészítő tett, világosan rámutat arra, hogy az a lakáshivatali közeg, aki az első szemlét végezte, tisztára roszkarattal állapította meg, hogy Riskó bérlője 4 szobából áll, mert tényleg csak 3 szobája van! A szemlét tartó közeg szobának vette a szűk, pár lépéscsöböl álló feljárt is, holott az nem szoba. Miután ez a hamis beállítás az alapja a bizonytalanság és az anyagi károk egész sorozatának, sőt a lakásügy miatt keletkezett járásbírói perek egész sorozatának is, ezzel a közeggel szemben feltétlenül meg kellett volna állapítani a fegyelmi felelősséget, hiszen a vizsgálatot vezető dr. Tóth Emi tanácsnok személyesen járt a helyszínen, tehát látnia kellett, hogy a feljelentőnek igaza volt. Ezért most neki is osztózni kell a felelősségben. Ha komolyan megvizsgálta volna az ügyet, akkor neki meg kellett volna állapítani, hogy ki végezte az első szemlét és legalább azt felelőségre vonnia.

De mást is panaszkodott Riskó. Panaszolta, hogy egyes ügyfelek részére feltűnő gyorsan kézbesítik a lakáshivatal határozatait, más ügyfelek részére azonban lassabb tempóban. Bizonyítékul hozta fel a 10233—1919. és a 360—1920. sz. végzések kézbesítését tanúsító vétiveket. Az egyik a háztulajdonos Kertész Kálmán javára szól és három nap múlva már jött a karhatalom! De mikor a bérlő Riskó Alajos javára szól, hetek múlva kézbesítették csak a határozatot. Mi a magyarázata ennek? A feljelentő szerint rugója van ennek valahol. Hát bizony ez csakugyan nem véletlen. Persze, ez se tűnt fel a vizsgálatvezetőnek, pedig a kézbesítő is számot adhatott volna róla! Csúpan a kézbesítési íveket kellett volna bekérnie, de a vizsgálatvezető feleslegesnek tartotta, pedig ez igen fontos körülmény, mert azt mutatja, hogy nemcsak a határozatok hozatalánál van részrehajlás, hanem még a határozatok kézbesítésénél is!

Hogy mik a következményei a lakáshivatal sérelmes határozatainak; mennyi kellemetlenség az anyagi kár mellett, mutatják azok a járásbírói perek, melyek ennek következményei. A házi perpatvarok után jön a kilakoltatási per, a becsületsértési perek özöne, melyekben egyszer a sértettek vádlottak, majd a vádlottak sértettek vagy tanúk és viszont. Még a kommunistaság alattomos vádját is megköcskázta és a rendőrség kénytelen nyomozni, ha eredmény nélkül is. Mennyi felesleges munkát végzett a rendőrség, a járásbírói! És mind a lakáshivatal határozatai miatt! Mennyi idő és tintapocsékolás! Mennyi munkaidő-vesztés!

De nehogy az egyoldalság vádját hangozathassa valaki, a háztulajdonost is meghallgattam. Neki is súlyos panasza van: úgy a lakáshivatal, mint a bérlője ellen. Ez természetes is, hiszen érdekellentét van köztük.

Id. Kertész Kálmán azt állítja, hogy Riskó — bár iparendélye van — nem foglalkozott hangszerkészítéssel, sőt még a cimbalomhangolással is felhagyott, tehát nincs szüksége műhelyre. Mikor a lakásba költözött háboru előtt, alig volt butora, két szoba butort a háboru alatt szerzett, amikor bérghazakodást folytatott és vagyona tett szert. Így szabadult a katonahazakodástól is. Riskó a feleségével lakta a 3 szobát, apját a pincében lakatja ma is. Az elmúlt télen se hangszerkészítéssel, hanem fakitermeléssel foglalkozott és nehéz ezeket keresett. Igaz, hogy neki (Kertésznek) a Kossuth-szőlőskertben 1 holdas kerje van, ott nyári konyha és prés-szoba, azonban az lakhatatlan és a vágóhidtól negyedórnyira van. Szívesen felajánlja bérlőjének, csak menjen ki oda lakni. Az ő fia (menekült állomástörnök!) 5 hónapig vagonlakó volt és akkor kapta meg nagynehezen a Riskóól elrekkvirált szobát, de mikor látta szükségletében helyezte el a lakáshivatal, nyomban vissza is ítélte a szobát Riskónak, pedig arra neki továbbra is szüksége volt, mert a fia az anyósát nem tudta elhelyezni a neki

is szűk, egészségtelen szükségletében. Igaz, hogy a szobát megint visszakérték a lakáshivatal, neki a háztulajdonosnak, azonban már e hó 14-én megint idezől kapott a lakáshivatalhoz — és nem lehetetlen, hogy — megint bontani kell a falat és újra kezdődik a hecc! Nem való szerinte a bérlő azon állítása sem, hogy önkényesen emelte fel a lakbért 200 koronával, mert a bérlő önként ajánlotta fel, ezt azonban elfelejtette idején bejelenteni az adóhivatalnál, amiért meg is bírságot kaptak. A pernek szerinte a bérlő az oka.

Hol itt az igazság! Hiszen a háztulajdonosnak is igaza van; neki is vannak igényei és jogai, nemcsak a bérlőnek.

És itt le kell szögeznünk a szomorú tény, amit nyíltan hangoztattak már a városi közgyűlésen is, hogy a lakáshivatal nem állott hivatalos magasztán. Olyan életbevágó kérdés a lakás, olyan éles érdekellentétet merítnek föl napról-napra a lakásigénylők körül háztulajdonos és bérlő közt, hogy még a legtapasztaltabb bíró is nehezen tudna megnyugtató igazságot szolgáltatni. Már pedig a lakáshivatalnál nincs egyetlen bírói gyakorlattal rendelkező tisztviselő sem. Erre célzott hát a városi tanácsútan oly sokszor dr. Vargha Elemér (volt páholytv.) tanácsnok, hogy bírói kell a lakáshivatal élére állítani. (Természetesen nem Bíró Jenő szks. testvérré, hanem szakképzett bíróra gondolt.)

Ez a Riskó-Kertész ügy csak egyetlen, parányi eset a sokkal cifrábbak közt, de bizonyítja, hogy a lakáshivatal többször egymásután, téves alapokon, alkalmosszerűen, a helyzet teljes ismerete nélkül határozott; egyszer így, máskor úgy és ezzel bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy határozatainak alapja nem a jogbiztonság. Ennek a következménye a temérdek per, civakodás és nagy anyagi kár, melynek bérlő és háztulajdonos egyaránt szenvedő részesei.

TÁVIRATOK

A köztisztviselők akciója

Budapest, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) Pálfi Daniel nemzetgyűlési képviselő interpellációt jegyzett be a képviselőház interpellációs könyvébe a közzolgálati alkalmazottak helyzetének sürgős javítása ügyében. Az interpellációban elmondja, hogy a köztisztviselők egy hónappal ezelőtt memorandumba foglalták kívánásaikat, s azt kérték a kormánytól, hogy: 1. a ki nem szolgáltatott naturáliák ellenértékét készpénzben térítsék meg nekik, 2. a pénzfelülbélyegzés alkalmával visszatartott összegeket azonnal fizessék vissza, 3. a földbirtokform keretében gondoskodjanak arról, hogy a köztisztviselők kerthez jussanak, 4. a kormány azonnal folyósítson részükre megfelelő rendkívüli segélyt, — a memorandumra azonban még máig sem kaptak választ a kormánytól. Kérde a miniszterelnököt, van-e tudomása a köztisztviselők rettenetes nyomoráról, s tudja-e, hogy az mihamarabb katasztrófára fog vezetni. Mit szándékozik tenni a kormány és vállalja-e a felelősséget?

Nem lesz változás a kormányban

Budapest, június 12. A Nemzeti Sajtóiroda jelenti, hogy illetékes helyen megcáfolták azt a hírt, hogy részleges kormányváltás van. A kormány megkapott minden garanciát, ami munkaképességét biztosíthatja. A miniszterek közül sem mond le senki. Tény azonban, hogy a pártkörökben szívesen látnák egyes miniszterek távozását. Így különösen sokan óhajtják Teleki Pál gróf külügyminiszter lemondását, aki a nemzeti egyesülés pártjából azzal vált ki, hogy pártok fölött akar állni és még aznap csatlakozott Klebersberg diszidens csoportjához.

Az albán offenzíva

Bécs, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) A N. F. P.-nek jelenti Milánóból, hogy az albánok felrobbantották a Camara folyó hidját és elzárták az utat a karabinierik előtt. Szándékuk, hogy megszakítsák az összeköttetést Valonával.

Radicsot vád alá helyezték

Laibach, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) Zágrábból jelentik, hogy a paraszt párt vezérének Radicsot az államügyesség állameszme elleni izgatás és felségsértés miatt vád alá helyezték. A főtárgyalást június 21-ére tűzték ki.

Az új olasz külügyminiszter

Róma, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) Giolitti miniszterelnök az új kormány külügyminiszterévé Garenne szenátort nevezte ki, aki nemrégben konstantinápolyi nagykövét volt.

Róma, jun. 12. A „Popolo Romano” szerint Giolitti kiválasztása nagyon szerencsésnek mondható, amennyiben Giolittinek megvan a képessége arra, hogy az államhatalom tekintélyét helyreállítsa és az anarchista bujgatósoknak véget vessen.

A kormányzó a debreceni lovassághoz

Megemlékeztünk már röviden arról, hogy a debreceni volt 2-es honvédszázadok tisztikara június 2-án a budapesti Országos Kaszinóban tartott estélyen áldozott az ezrednek egy ideig volt parancsnoka: gróf Tisza István emlékezetének, Soós Károly honvédelmi miniszter és több magasrangú katona részvételével.

Ezen emlékvacsorát minden év június 2-án meg fogják ismételni. Az első alkalommal az emlékbeszédet Tiszának a harctéren hosszú ideig volt jobbkeze: Ujfalussy Gábor huszár alezredes, a hadosztálylovasság parancsnoka tartotta. A magyar katonai virtust és nemes lovasszellemet dicsőítő szép beszédét jegyzőkönyvben örökítették meg. A lakomáról sürgönyileg jelentették hódolatukat a legfőbb Hadurnak.

A mai napon a Kormányzótól a következő távirat érkezett Debrecenbe:

Gyalog hadosztály lovasság parancsnokának. Második honvéd huszárezred tisztikarának megemlékezését szívósból köszönöm. Nagy örömmre szolgál az a ragaszkodás, mellyel a tisztikar ezrede tradíciójával szemben viseltetik és meg vagyok győződve, hogy annak minden egyes tagja mindenkor dicső emlékeztető volt ezredparancsnokához méltóképp fog viselkedni. Ez az ezred tisztikarával közlendő. Horthy Miklós.

Mikor a polgármester felületes

Vettük a következő értesítést: Debrecen város polgármesteri hivatalának a lapokban közzétett „Hazamehetnek a menekültek” cím alatt megjelent közleménye a jelenlegi helyzetnek nem felel meg, mert a megszálló hatóságok a hazautazásra nem adtak ki engedélyt, hanem ellenkezőleg nagyobb számban utasítják ki a megszállott területen levő magyarokat. Az a hirdetés alkalmas volt a menekültek, valamint az egyes hatóságok megfélemlítésére. Ennélfogva értesítem a menekülteket, valamint az egyes hatóságokat, hogy a megszálló hatóságok a hazautazásra engedélyt nem adtak ki s a belügyminiszter urnak ez év folyamán a hazautazásra vonatkozó rendelete sem jelent meg. A menekültek ügyeinek intézésére a 3240—1920. M. K. számú kormányrendelettel az Országos Menekültügyi Hivatal (Budapest, Andrassy-ut 19. III.) állított fel. Ennek következtében az ügykör a belügyminiszter hatásköréből ezen hivatal hatáskörébe utaltatott át s így a menekültek összes ügyeit ezen hivatal, a tiszáninneni terület északi részén pedig az Országos Menekültügyi hivatal debreceni kirendeltsége intézi és látja el. Debrecen, 1920 június hó 12-én. Dr. Kovács József s. k. miniszteri biztos, az OMH debreceni kirendeltségének a vezetője. — Csak azt szeretnék tudni ezek után: vétkes könnyelműség, vagy szörnyű tudatlanságszüleménye volt-e a polgármester hirdetménye?

Amerikai levél hadifoglyaink érdekében

Uram!

Elek Imre dr hadnagy, több társával könyörög a művelt emberiséghez, hogy végre tegyenek valamit az érdekükben. Itt már komoly mozgalom indult meg ebben az ügyben s lehet is remélni a sikerben. Addig azonban, míg azon szerencsétlenek haza mehetnek, így is hónapok fognak eltelni amint a svéd konzul mondja. Legtöbben a kétségbeesés szélén állanak, mivel egy sor irás, szóval semmi hírt nem kapnak régen otthon hagyott szeretteikről, Amerikai közvetítéssel azonban mindenki küldhet levelet szerencsétlen fogoly hozzátartozóinak. Az én szívességemet ez ügyben igénybe veheti személyválogatás nélkül mindenki, akinek valakije van a siberiai fogoly táborokban.

Ha tehát Ön, vagy bárki más hozzám küldi továbbítás végett a levelét, rögtön továbbítom, nem jár érte köszönet senkitől. Arra kérem Önt a humanizmus nevében, sziveskedjék valahogyan még az itt felsoroltak hozzátartozóit értesíteni Debrecenben, mivel nincs több ottani cím, csak az öné. A Kraenaja-Zymchikai fogolytáborban vannak a kimutatás szerint: Fráter Sándor dr hadnagy 34 t. e., Gábor Zoltán zászlós 5. gy. e., Gyurkó László hadapród 21. hgye., Kerezsi József örv. 6. gye. Molnár Mihály ids. 39. gye., Nagy Zsigmond gyl. 39. gy. e., Cserép János gyl. 39. gye. A Pervajajechikai fogoly táborban Elek Imre dr hadnagy, Ezrei Miklós hadnagy és Jeges Imre gyl. Továbbá a legborzasztóbb helyen Nikolsk Ussuriskban vannak Debrecenből Dézsi Lajos honvéd, Berger Mihály szakaszvezető s Frank Mór szakaszvezető.

Ismélem, a hozzám érkező levelet rögtön továbbítom és egyebet nem tehetek az érdekükben, de ezzel vélek könnyíteni a lelki gyötrelmeiken. Nekem nincsen ott senkim, az én fiam meghalt szegény anélkül, hogy oda jutott volna, de megrendít az a borzasztó hír, amit egyes lapokban közlenek. — Igaz, dolgoznak már régen az ő kiszabadításukon, de sajnos a hivatalos Amerika nem veszi tudomásul, ez nagyon késlelteti az ügyet.

Jellemző, hogy most május 3 án érkezett Sanfranciskába a Maunt Verun csapat-szállító hajó 4000 fogollyal, Vladivostokból április 13 án indult 3162 cseh-szlovák katona, akik részben mint az osztrák-magyar hadsereg emberei estek orosz fogságba s néhány önkéntes, kik innen mentek már el harcolni az orosz bolsevisták ellen: 600 s egynehány német a többi bolgár, török s osztrák-magyar. Valószínűleg legkisebb százaléká magyar. Ezek, illetve a cseh-szlovákok ünnepélyesen lettek fogadva, s kiszálltak a részükre rendezett ünnepeken részt venni, a volt központi hatalmak katonái pedig nem hagyhatták el a hajót, ott kellett várniok négyig, ekkor indult a hajó velük a Panama csatornán keresztül. Hamburgban fog kikötni. — Adna az ég, hogy több magyart vinne, mint gondolja.

Jegyzet: A kimutatást, melyen az általam felsorolt nevek szerepelnek, mint ez év febr. 25. május 20 ig kiállított kaptuk. Ha igaz, úgy legalább remény van arra, hogy még élnek az illetők, de ha régebbi a kimutatás, akkor sokan lehetnek már közülök külön légiókba beállva, amint Sivó Gyula alezredes írja. Vagy talán már sokan haza is mentek, bár az utóbbi feltevés lenne igaz, akkor én bocsánatot kérek a háborgatásért. No. Koespert, 1920. május 12. Mrs. Winish. Róth s. Bank Boxs 95. Mc. Koespert P. A. Amerika.

Az osztrák kormányválság

Bécs, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) A választások eredménye következtében előállott politikai válságban semmiféle fordulat nem történt. A jelentések szerint a kormányt a polgári pártok fogják átvenni. Seitz elnök kihallgatáson fogadta a pártok vezéreit. Nincs kizárva egy koalíciós kormány alakulása sem.

Lengyel tárgyalások.

Páris, június 12. (Nemz. St. tel. jel.) Patek lengyel külügyminiszter tegnap Párisba érkezett, hogy Benes cseh külügyminiszterrel tárgyaljon a tescheni vitás kérdés döntő bírósága ügyében. Patek megbízatása kormányváltás esetén is érvényben marad.

HIREK

Az urnák előtt

először jelennek meg ma a tiszántúli magyar nők, hogy a férfikkal egyenlő mértékben gyakorolják a legszebb polgári jogokat Szavazni fognak ők is velünk együtt s megmondják, kinyilvánítják akarataikat a parányi kis keresztjével... Olyan különös, olyan furcsa látvány ez, nekünk, magyar férfiaknak. Ugy hozzá szoktunk már ahhoz, hogy csak a konyhában, a gyerekek körül vettük komolyan a nőt, azontúl — lemosolyogtuk. De be kell látnunk, hogy oktanul. Az élet, a küzdelmes, nehéz élet, a nagy és hosszú világháboru maga bizonyította be előttünk, hogy igazságtalanok, önhitték voltak a magyar nő megállja a helyét mindenhol, akárhová állítják. — Dolgozik versenyt a férfikkal, tűr, szenved, küzdökdi többet és kitartóbban, mint a férfiak. S aki híven teljesíti kötelességét, annak a természet örök igazsága szerint jogai is vannak. Semmi okunk sincs kételkedni abban, hogy a tiszántúli magyar nők a helyzet komolyságához mérten és lelkiismeretük őszinte sugallata szerint fogják gyakorolni szavazati jogukat. A politikában való részvételükkel az emberszeretet bővebb érvényre jutása és a pártszervevény tompítása fog előbb-utóbb kisarjadanai... Álljunk meg egy pillanatra e történelmi jelentőségű esemény előtt, érezzük át nagyságát, lássuk be óriási fontosságát és emeljünk kalapot az elsőzben szavazó nők előtt!

— **Meghosszabbították a szesztilalmat.** A debreceni államrendőrség főkapitánysága a f. hó 12-én 6 órától f. hó 14-ig terjedő időre hirdetett szesztilalmat 15-én reggeli 6 óráig meghosszabbította.

— **Horthy kormányzó válasza.** A városi közgyűlésből, mikor Hubert Ottó kormánybiztos főispánt állásába beiktatták, meleg hangu üdvözlő sürgönyt küldött a polgármester Horthy Miklós kormányzónak, aki a következő távirattal válaszolt: „Kormányzó ur ő főméltósága a törvényhatóságnak a főispán-kormánybiztos beiktatása alkalmából előterjesztett meleg üdvözléért szíves köszönetét kifejezni méltóztatik. Bartha, a kabinetiroda főnöke.”

— **Move közlemények.** 1. Csáthy Kálmán könyv, papír és zenemű kereskedő ur rendes tag 1000 (egyezer) koronával az alapító tagok sorába lépett. Hazafias és jó keresztényi tetteért az elnökség ezután is kifejezi köszönetét. 2. Csékmány szdos, Lédecsi főhdy, Boldizsár L. ny. főhdy, Horváth Antal szdos Vargha csendőr őrnagy, Gombos vezérkari szdos, Radó Géza tart. hdgy, Hámorszky Artur, Gombos Elemérné, Péterffy Jenő számvívő és Hámorszky Artur őrnagy részére kiállított tagsági jegyek a felvételi irodában átvehetők.

— **Az ellenforradalom emlékünnepe.** Budapestről jelentik, hogy június 24-én a Ludovika Akadémia országos emlék ünnepélyt fog rendezni az ellenforradalomban áldozatul esett növendékek emlékére. — Az ünnepélyen fogják teleplezni az 5 m. magas díszes emlékoszlopot, s ez alkalommal meg fog jelenni a kormányzó és a kormány valamennyi tagja. Az ünnepélyt minden évben meg fogják tartani.

— **Aradmegye kormánybiztosa.** A kormány dr. Zilahy K. s s. Jenő békési főispánt Aradmegye kormánybiztos-főispánjává kinevezte.

— **A zenede hangversenye.** A városi zeneiskola nagyszabású hangversenyt rendez folyó hó 19-én, az Arany Bika szálló disztermében. A befolyó tiszta jövedelmet a Nemzeti hadsereg céljaira ajánlotta fel az intézet. A programmon az iskola legkiválóbb művész-növendékei szerepelnek, zongora, hegedű, gordonka és énekszámokkal. Vonósnegyesben a Szózatot fogjuk hallani, egy hatalmas vegyes-énekkar pedig Erdély üzenetét, az új Talpra Magyar t adja elő, melynek a magyar lelkeket megrázó gyönyörű szövegét egy ezidőszert meg ismeretlen erdélyi költő írta. A hangverseny iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. A műsort annak idején közöljük.

— **Kállay Bözsike és Mezei János nyug. h. főhadnagy,** f. hó 6-án házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— **Az állami újságpapír elosztása.** A hivatalos lap egy rendeletet közöl, amely szerint a kormány a rotációs és ives papír beszerzését és elosztását a Hangya Szövetkezetre bízta, mely egyelőre 1920. dec. 31-ig marad érvényben. A kormány egy papír-elosztó bizottságot szervez, amelyben a fővárosi és vidéki lapkiadók és nyomdák képviselői is részt vesznek. A bizottságnak joga lesz bizonyos korlátozásokat megállapítani pl, hogy hétköznapokon legfeljebb 6 oldalon jelenhetnek meg a lapok, kivéve a kormány hivatalos lapját. A bizottság egy kimutatást fog legközelebb bekérni a vállalatoktól, hogy 1919. szept.-től 1920. jun.-ig mennyi rotációs és menyi egyéb papírt használtak fel. A Hangyának joga lesz ahhoz is, hogy attól a vállalatától, melynek sok papírja van felhalmazva megtérítés ellenében átvegye a fölösmennyiséget, hogy ily módon a szisztematikus elosztással megátalja az állami pénzen beszerzett papírral való üzérkedést. Hír szerint a hétfőn megjelenő lapokat megakarják szüntetni.

— **Nem megy zsidók közé lakni!** A lakshivatal Hajós Sándor rokkant katonának Csokonai-u. 23 sz. a. jelölt ki lakást, de az asszony nem fogadta el, hanem felment panaszra Hubert Ottó kormánybiztos főispánhoz, akinek előadta keserves panaszát. Végül így érvelt:

— **Negyven zsidó lakik a házban, méltóságos uram.** Mint a nyívek úgy zsidognak ott. Hát lehet két ilyen, ártatlan magyar gyerekekkel (gyönyörű, tiszta gyermekeire mutatott, akiket a hivatalba is felvitt a derék munkásszony) annyi zsidó közé költözni? Hát ezért szenvedett oda az uram és rokkantja lett a háborúnak, hogy zsidók közé dugjon bennünket a lahshivatal? Inkább elpusztítom magam is, a gyermekeimet is, de nem megyek ilyen személnép közé! — Irti ki a menyecske elkeseredetten és záporként ontotta őszinte könnyűit. Akkor nyugodott csak meg, mikor a főispán megígérte, hogy az ügyét megvizsgálta.

— **Kollégiumi házak árverése.** A debreceni református kollégium tulajdonát képező: Egyház-tér 11. sz. ház négyszázezer K. Várutca 12. sz. ház egyszázhuszezer K. Egyház-tér 4. sz. ház kettőszázezer K. Széchenyi-utca 27. sz. ház kettőszázezer K. Széchenyi utca 29. sz. ház kettőszázezer K kikiáltási ár mellett f. év június hó 20-án délután 3 órakor a kollégium kistanácsstermében tartandó nyilvános szóbeli árverésen és írásbeli zártajánlati verseny útján elfognak adatni. A két Széchenyi háza együtt is tehető ajánlat. Bővebbet a kollégium számvevői és ügyészi hivatalában megtekinthető árverési feltételek tartalmaznak. Varga Pál kollégiumi számvevő. Dr. Körösi Kálmán kollégiumi ügyész.

— **Sopron nem akar elszakadni!** A békeszerződés ellen hatalmas erejű feliratban tiltakozik Sopron város hazafias közönsége. Nem akar elszakadni Magyarországtól! A feliratot pártolás végett megküldte Debrecen városának és Hajdúvármegyének is.

— **Főmillió sikkasztás a fővárosba.** Budapestről jelentik, hogy Szemere Jenő, a Magyar Általános Hitelbank lipótvárosi fiókjának tisztviselője egyik barátjával összejátszva egy hatszázezerkoronás csekket hamisított és azt a Hitelbank főpénztárnál beváltotta. A pénz barátjával megosztotta. Szemere szüleinek feltűnt a fiu költekezése, kutatni kezdék pénzének eredetét és hosszas faggatás után a fiu bevallotta bűnét nekik. A pénzből 400 000 koronát megtaláltak a jóbarátoknál és visszadták a banknak. A fiuk megszöktek és ismeretlen helyen tartózkodnak. A rendőrség nyomozást indított kézrekerítésükre.

— **Vizsghangverseny a kath. gimnázium disztermében.** Bihary Gizella zenetanárnő június 17-én cátfőtökön délután 6 órakor a kath. főgimnázium disztermében tartja növendékeivel szokásos évi vizsghangversenyt. Műsoron cimbalom és zongora számok, ének, szavalt, cimbalom duett. A közönség figyelmét felhívjuk rá. Helyárok mérsékeltek.

— **Letartóztatott terroristák.** A debreceni államrendőrség letartóztatta Zeke Andrást és Zeke Lászlót, akik tagjai voltak a debreceni terror-századnak. Az a gyanu ellenük, hogy mint terroristák részt vettek a Tisza menti Ráboly pusztán és a Borsodivánban elkövetett gaz gyilkosságokban. Kihallgatásuk folyik, mely után átkísérik őket az ügyészségre.

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

— **Esküvő.** Negy István gazdálkodó f. hó 12-én esküdött örök hűséget Baucsi János özvegyének Hüse Katicának.

— **Menekültök iskolája.** Tavaly az o'áh támadás folytán főként Szilágy és Biharvármegyéből emenekült magyarok gyermekei egész éven keresztül nem juthattak rendes iskolai oktatásban. Most a menekültügyi kirendeltség a Salvator barakban elemi iskolát állított fel, mely már e héten működését meg is kezdte s nem-sokára ezt az óvoda megnyitása fogja követi.

— **Goethe és Schiller sirját kirabolták.** Weimariából táviratozzák, hogy ismeretlen betörők az öreg temető fejedelmi sírbolt-csoportjába hatoltak és Goethe, Schiller valamint Károly Sándor nagyherceg szarkofágjait kirabolták. Az összes arany és ezüst koszuokat, díszítéseket elvitték. A rendőrség erélyes nyomozást indított.

— **A Közművelődési Könyvtár kölcsönkönyvtárának ismeretterjesztő része rendezetvén,** az osztályba naponként d. e. 11—1-ig, s d. u. 4—7-ig be lehet iratkozni, s könyveket kölcsönözni egyszer s mindenkorra fizetendő 10 K biztosítéki díj fejében.

— **A városi muzeum vasárnap,** a nemzetgyűlési választás napján zárva lesz.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei.** Értesítjük tagjainkat, hogy a városi közellátási hivatal részéről rendelkezésünkre bocsátott cipők kiváltásához szükséges utalványok kiosztását folyó hó 14-én, hétfőn megkezdjük. Az utalványokat a csoportnál (Földszint 12. sz.) a testületi megbízottak, a névjegyzék beadásának sorrendjében és alább írt napokon d. e. 9—12 óráig vehetik át s minden egyes testület az általa megfelelőnek talált módon állapítja meg azt, hogy saját tagjai közül kik részesítendők utalványban. Az utalványos csal díj tagosági számat, nevét és a keltet a hivatalvezető tisztelettel az utalványon. Nyugdíjasok igénylés és utalványátvétel végett 1—1000 tagosági számig f. hó 14-én hétfőn, 1001—1500. számig f. hó 15-én kedden, 1501—1700. számig f. hó 16-án szerdán, 1701—2000. számig f. hó 17-én csütörtökön, 2001—2200. számig f. hó 18-án pénteken, 2201—2400. számig f. hó 19-én szombaton, 2401—2600. számig f. hó 21-én hétfőn, 2601—3600. számig f. hó 23-án kedden, 3601—4200. számig f. hó 23-án szerdán, mindenkor d. u. 4—6 óráig a csoport irodájában (Földszint 12. sz.) sziveskedjenek jelentkezni. A nyugdíjas minőség megfelelően igazolandó. Az utalvány átételéhez a tagosági jegy felmutatandó. A testületi kimutatásokban fel nem vett menekült tisztviselők igényüket a menekültök kormánybiztosánál jelentésk be. Tájékoztató közöljük, hogy férfi cipők: 320—950 K, női cipők: 300—450 K, fiú, gyermek és baba cipők 150—380 korona közötti árban vásárolhatók. A testületek a következő napokon jelentkezhetnek az utalványok átvétele végett: f. hó 14-én hétfőn, járásbírószág, főreáliskola, gyermekmenhely, államidőhivatal, kulturmérnöki hivatal, ref. tanítóképző-intézet, kir. erdőfelügyelőség, siketnéma intézet, polgári fiúiskola és bányászati kutató kirendeltség. F. hó 15-én kedden gazdasági akadémia, tövényszék, földmérési felügyelőség, dohánygyár, róm. kath. tanítók, tanfelügyelőség. F. hó 16-án szerdán l. számú posta, áll. mértékhatárosító és felső kereskedelmi iskola. A többi testület beosztását később közöljük.

— **Megjelent Debrecen új térképe,** ára 10 korona. Kapható Antalfy József könyvkereskedésében.

— **Vasárnap kiosztását közbejött akadályok miatt jövő héten kedd június 15-ig kénytelenek vagyunk beszüntetni.** Jelzett naptól kezdve bármely debreceni lakos, aki mezőgazdasági vagy kerti termeléssel foglalkozik, igényét délelőtt 8—12 és délután 3—5 ig bejelentheti titkári hivatalunkban (Piac-utca 61.). Debreceni Gazdasági Egyesület.

— **Választás napján keressük fel a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártirodáját,** hol az érdeklődő feleknek mindenféle pártügyekben készséggel felvilágosítást nyújtunk. Pártirodánk: I. ker. részére Péterfia-utca 78., II. ker. részére Király-utca 5., III. ker. részére Piac-utca 56.

— **Befőtt kötöző hólyagpapír,** kender-spárga, milliós légyapapír és szőlőkötöző zsinag a legolcsóbban Csáthy papirkereskedésében kapható, Piac-utca 8. sz. Telefon 296. sz.

— **Gizella Gőz és Kád fürdő** Peleffi-tér, nagyalomással szemben állandóan nyitva. — Kifutó leány és fiú fölvetetik.

— **Córna és selyem késztyük,** frissgumi áru, vizelet tartó, gumi harsnya, egyentartó, milláb, műkéz kapható: Vitárius, Piac-u 16.

— **Margit-fürdő** állandóan és egész nap nyitva nők és férfiak részére.

— **Pálóczi Horváth Barnabás festőművész iskoláját** Nagyerdő 3. sz. villájába helyezte. Rendeléseket s tanítványokat még elfogad. Beiratások és rendelések naponta eszközölhetők.

— **Már nem Péterfia 53, hanem Rákóczi-u. 23 alakítja ujja rossz nyakkendőit.**

Sebestyén Ferenc: Tavaszi utazásunk 11. sz.

Többtermelés és gazdasági vasut.

Sok szó esik a többtermelés előmozdításáról. Nagyon helyesen, mert csak az biztosítja hazánk további ezeréves fennállását, az biztosítja az ország minden polgárának anyagi és erkölcsi jólétét, nyugodt kulturális fejlődését. De míg a többtermelés lehetőségeinek alapja nincs megvetve, addig hiába minden, mert csak fél munkát végzünk, mely lényeges eredményt nem biztosít. Alapját képezi pedig a földnek a termelés szempontjából való okszerű kihasználása és a föld könnyű megközelítése. Már pedig Magyarország mindkét tekintetben gyermekéveit éli. Hazánkban a belvizek folytán ezer és ezer hold áll víz alatt, ezer és ezer holdon csak a legkülterjesebb gazdálkodást lehet folytatni, mert rossz utai vagy vasuthiánya miatt megközelítése és terményszállítási lehetősége a legnagyobb akadályokba ütközik. Ez alkalommal csak szűkebb hazánk: Debrecen helyzetére óhajtok rámutatni. A többtermeléshez először föld kell és pedig jó föld. Van ugyan több jó földünk, de még több rossz, amennyiben a sok belvíz miatt nem lehet termőképességét megfelelően kihasználni. A második nagyfontosságú kellék, mely országos és helyi érdek is, hogy a meglévő jó termőföldek Debrecen kiterjedt határában a többtermelés szempontjából jó utak és gazdasági vasutak révén megközelíthetők legyenek. Ez utóbbival szeretnék különösen foglalkozni és a köz szempontjából való nagy fontosságát kiemelni.

Debrecen legnagyobb és átlagban legtermékenyebb szántóföldjei nyugat felé húzódnak, mely résznek sem műútja, sem pedig vasútja nincs, a távolság pedig oly nagy, hogy a szállítás, termelés és értékesítés a legnagyobb akadályokba ütközik.

Ott az Ondód, Nagy- és Kishegyes, Elep és Köszüliszeg holdjainak tizezei, melyeknek őszi vagy tavaszi időkben való megközelítése, illetve terményeinek beszállítása istenkísértés.

Konkrét tervet akarok felvetni és gyakorlati szempontból, amennyire lehet, megvilágítani.

Ezen pusztarészeket gazdasági vasut lefektetése a Kádár- és Perec- vagy Perec- és Fáy-dűllők közt a Hegyes-, Elep- és Köszüliszeg-pusztákon át Nádudvarig, a többtermelés szempontjából Debrecen gazdasági programjának első és legsürgősebben megvalósítandó pontja. Ha ezen birtokrészek a várossal ily szorosan lesznek össze kapcsolva, akkor a város közlekedésének kérdése könnyen megoldható. Ezen gazdasági vasut révén sok ezer mázsa termény, mely eddig a várostól való nagy távolság miatt olcsóbban másfelé igyekezett, ide fog jönni. Nagyobb készletek állanak majd a helyi piacon a fogyasztók rendelkezésére. Sok gazdatársam, ki eddig kevés fejős tehenet tartott birtokán, mert nem lehetett a nagy utnélküli távolság

miatt a tejet beszállítani, majd több tehenet fejteni, több takarmányt termelni, mert a vonaton naponta beszállíthatja a piacra a tejet és tejterméket. A nagybani cukorrépa-termelés is egyszerre megoldást nyer és így ezekkel a többtermelésben egy lépéssel előbbre jutottunk, melybe természetesen kapcsolódik a második lépés, t. i. a tejtermelés következtében nagy mennyiségű trágya keletkezik, már pedig ebből a gazdaságban soha sincs elég. Hogy ez ebben az időben, midőn minden ország olcsó és sok műtrágya előállításán fáradozik, mit jelent, nem szükséges bővebben fejtegetni. Ott a sertéshizlalás. A tengeri nagy része, ezeken a földeken terem, a gazda saját birtokán nem csak saját szükségletére fog akkor hízalni, hanem terméséhez mértén nagyobb arányban, mivel a kész sertéseket nem lesz kénytelen 20—30 km-re a lábán hajtani vagy kettesével egy teljes napig négy-öt lóval húzott szekéren a városba szállítani. A trágya ismét a földnek jut, amely termésével nagyon is meghálálja. Ki más veszi mindennek legjobban hasznát, mint a fogyasztó, a város, mert a mindig követelődő gyomor kielégítésére, mely az utolsó években sokat nélkülözött, bő alkalom fog kínálkozni.

De meg cséplés után a gazda minden igájával neki lát a terményszállításához, mely hetekre igénybe veszi a megcsappant igákat, oly időben, mikor az igák az ugaroláshoz, szántáshoz a többtermelés szempontjából a legszükségesebbek. Ha a közelben vasut van, a szállítást pár nap alatt lebonyolítja és így hetek állanak rendelkezésére, hogy a földet a jövő évi termésre előkészítse, alaposan megmunkálhassa.

Nádudvar is jobban ide fog kapcsolódni termelvényeivel.

Száz és száz példát és okot lehetne felhozni, mely ezen gazdasági vasut felépítése mellett szól.

Gyakorlati megvalósítása nem ütközik nagyobb akadályokba, ha az illetékes helyeken az alakuló társulat jóindulatu támogatásra talál. Nem hiszem, hogy volna a tervezett vonal mentén érd. kelt gazda vagy földbirtokos, ki a pályához szükséges földcsíkot használatra át ne engedné; nem hiszem, hogy maga a város ily fontos és közérdekű téren anyagi és erkölcsi támogatását megtagadná és remélem, hogy nincs oly kormányunk, mely ezen gazdasági vasut szükségességét be ne látná és a terv megvalósítását elő ne mozdítaná akkor, midőn mindenki meg van győződve, hogy hazánkat a jelenlegi nehéz helyzetből csak a többtermelés útján lehet kiemelni.

Ellenvetések lesznek, azt jól tudom. Hallani fogjuk, hogy sokba kerül; az természetes is, de számítását mindenki megteheti mellette. A kivitelhez nem kell nagyobb nyomtávolság a guti vasuténál, az üzem fenntartására a kevés és drága szén szükségtelen, mert a Hegyestől—

Nádudvarig minden ártézi kut annyi földgázt szolgáltat, hogy az két vagy három gázmotor hajtására igen elég. Ezzel egyes gazdátársaim azon aggályai is megszűnnek, hogy a mozdony esetleg kigyújíja a vetést.

Itt kell megfognunk először a többtermelés kérdésének megoldását, akkor jön sorban a termelő és fogyasztási szövetkezet nagyobb érdekeltséggel, nagyobb alappal, mely a sok nyugati állam mintájára hazánk minden polgárának jólétét biztosít.

Piszkay Árpád.

Szőlősgazdák rigyelmébe. A debreceni pénzügyigazgatóság közli, hogy a központi szesz-fődek vállalkozói az 1919—1920. évi termelési időszakban a beszállított szilva, szilvacefre, szőlőtörköly és borseprő után a következő árakat tartoznak fizetni: Őszi szilva 45, nyári 32, őszi szilvacefre (legalább 5% os szesztartalom) 36, nyári (legalább 3—4% os szesztartalom) 25, kézisajtóval préselt szőlőtörköly 22, betaposott, kiejedt 30, viznyomásu vagy motoros sajtóval kisajtolt, betaposott, kiejedt szőlőtörköly 25, kilugozott törkölybor készítésére használt szőlőtörköly 8 korona. Az oly betaposott szőlőtörkölyért, melyet a központi szeszfőzde vállalkozója 1919 november 30-ig át nem vett, minden hónapra 80 fillér őrzési és gondozási díjat köteles a termelőnek fizetni. Penészes vagy romlott törkölyt 3%-nál kisebb alkoholtartalmu hig borseprő nem köteles átvenni a központi szeszfőzde vállalkozója, ellenben a legalább 3%-os alkoholtartalom szerint és hektoliterenként minden fok után 12 koronával köteles átvenni. Oly esetekben, midőn a termelő a szőlőt és kocsányát a bogyóktól külön választja, a bogyókból nyert törkölyvel együtt a szőlő kocsányát és pedig ugyanoly áron köteles átvenni, ebbe benne egyedül a szőlő kocsányát (szárát) a bogyókoól nyert törköly nélkül nem köteles átvenni.

Drágul a bőr a világgiacon. A merkantilista mesterkedések tudvalevően meghamisították a nyerstermények piaci tendenciáját abból a célból, hogy olcsón vásárolhasanak. Így például a „pénz javulására“ hivatkozva a nyersbőr árát is lenyomták, azzal, hogy összebeszélve megszüntették egy ideig a vásárlást. Mint Berlinből jelentik ott a vásárlás újból megkezdődött és ez érezteti már hatását a magyar piacon is. Nyers marhabőrért a budapesti közvágóhídon kilogrammonként 75 K-ig, fejese borjubőr 120 K-ig terjedő árakat fizettek. A fagyypiacon főleg csak a gyengébb minőségű fagyuból van kínálat és kilogrammonként 55 koronát fizettek érte.

Zöldségtermelési kötelezettség Svájcban. A háboru élelmezési nehézségeit Svájc is megérezte, bár az eddigi külföldi behozatalt igyekezett minél inkább hazai termelés útján pótolni, aminek érdekében kényszer intézkedések megtételétől sem riadt vissza. Így a zöldség ellátás biztosítása végett 1918-ban és 1919-ben a svájci szövetségi tanács törvényt hozott, mely kimondja, hogy minden földbirtokos és földmivelő köteles legalább egy meghatározott minimális burgonya és zöldség mennyiséget termelni. A községeknek azonkívül gondoskodniok kellett arról, hogy a területükön lakó családok, amennyiben ezt kéri zöldség és burgonya termelésre alkalmas földet kapjanak.

Föllettek jogosítva a községek arra is, hogyha szükségét látják a 20 és 50 év között levő férfiakat legalább 200 m² területnek zöldséggel és burgonyával való beültetésére kényszerítsék, esetleg az élelmiszerjegyek megvonásával is. A háboru végével sokan azt gondolták, hogy ez a „Volksgarten“ mozgalom hamarosan véget fog érni, de ennek gazdasági, egészségügyi és erkölcsi előnyei oly annyira szembetűnők voltak, hogy a legújabb svájci statisztika a zöldségtermelés terén hatalmas haladást mutat fel, olyannyira, hogy ma Svájc többet termel és e tekintetben nincsen annyira a külföldre utalva mint a háboru előtt.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* **Virágh Jenő és társulatának vendégjátéka.** Csupa jókedv, derű és kacagás honolt tegnap este a Vigszínházban. A budapesti Royal Orfeum művészgárdájának briliáns műsora állandó derűtségben tartotta a publikumot, Virágh Jenő, Berki Kató, László Bözke, Forgács és Radó aktuális újdonságai minden számát tapssal és ujrázással fogadják. Ma és holnap új számok kerülnek Virágh Jenőék műsorába. Kétségtelen, hogy a kitűnő művészgárda, olyan szórakozást nyújt, melyben csakugyan ritkán lehet része a debreceni közönségnek. Jegyelővétel.

* **Tisza Karola bemutatkozása.** Kedden mutatkozik be Tisza Karola, az ünnepeit budapesti primadonna a Vigszínházban. Tisza Karola Honthy Hanna helyét van hivatva betölteni. Aki nek volt alkalmuk a fővárosban látni a művésznőt, a legnagyobb bizalommal tekintenek a bemutatkozás elé, mert — mint mondják — Tisza Karola gyönyörű és iskolázott hangja, bámulatos rutinja és káprázatosan ügyes tánc-tudománya nem téveszthet hatást. A művésznő a Cigányprimás operettben Sári szerepét játssza. Kívülről nagyobb szerepeket játszanak: Székely Gyula, Kormos, Perényi Kálmán, Árkossi Olga és Varga Simon.

* **Mágnás Miska, operett mérsékelt helyárrakkal** ma délután 5 órakor kerül színre. Baracsot — Sugár László játssza, aki szerződéses célból lép fel.

* **Ma vasárnap a mozokban a következő műsorok utoljára:** Apollo: Egy Dollár királynő kalandjai negyedik rész. Urania: Judex harmadik rész: a Halott kéz. Az Arany-Bika moziban Wild West Cowboy történet a Prairie hőse és az utólérhetetlen Ham amerikai legjobb burlesk komikusa.

* **Hétfőn az Apollóban:** Az embervadak, dráma 5 felvonásban René Cresté (Judex) főszereplésével, csak 16 éven felüliek látogathatják. — Az Uraniában: A bűnhődés, dráma 5 felvonásban.

* **Rendenzione, a Megváltás:** a biblikus kor egyik legszebb momentumuma — Magdala Máriaról szól a kép, kinek megbocsát az Ur. Ezt a nagyszabásu filmet szerdán mutatja be az Urania.

SPORT

A Debreceni Egyetemi Athletikai Club atletikai szakosztálya június 13 án, vasárnap délelőtt 10 órakor, az Egyetemi kör helyiségében szakosztályi ülést tart. Kérem a tagok pontos megjelenését. — Szakoszt. előadó.

KIS HIREK

A zsidók Déván is olyan gyalázatosan viselkednek, mint az ország egyéb megszállott helyein. Kahan Izidor rabbi a város „előkelő zsidó polgáraiból“ álló küldöttséget vezetett az oláh polgármester elé és hűségnyilatkozatot nyújtott át neki. — A nyilatkozatnak nevezett szennyiratban azért hálálkodnak, hogy a dicső román hadsereg megmentette őket attól, hogy a magyar mészáros hordák verpadra hurcolják a zsidók ezreit. — Az ilyen aljasságokat használják ki ellentünk a külföldi sajtóban.

A magyar tenger a szépséges Balaton partján csak láncos zsidók és sikkasztók bírták ki a rettenetes drágaságot. A kormány erélyes intézkedést tesz arra, hogy vékonyabb tárcájú magyar is élvezhesse e páratlan üdülést.

A sógor is hurokra került, a Kun Béla sógora: Szegedin József, aki annak idején politikai nyomozó volt. Salgótarjánban különféle bűncselekményeket követett el, miért letartóztatták.

Hemzseg a zsidó az Olasz-magyar bankban. Az „olaszok“ is zsidók benne, a „magyarok“ is. Így épül az új keresztény Magyarország.

A pápa súlyos beteg. Kószvényben szenved és gyógyfürdőre kellene mennie. Kérdés, hogy el fog-e térni a tradíciótól. Tudvalevő, hogy 1871 óta a pápák nem hagyták el a Vatikánt.

A keresztény angolok tiltakoznak az ellen, hogy Nagybritannia kormánya tárgyalásokat kezdjen a mai Oroszországgal, ahol csupa zsidó bitorolja a hatalmat.

Elzüllött az orosz ipar a vörös uralom alatt. Tízezer gyárából 4000 et államosították, ennek fele csökkent üzemmel dolgozik, a többi elpusztult. A csőd elkerülhetetlen.

Nem lesz bortőzsde. Hirt adtunk arról, hogy a szőlősgazdák érdekeltsége a bortőzsde felállítása ellen fölterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez. Mint értesültünk, a kereskedelemügyi miniszter most tudatta az érdekeltséggel, hogy a bor- és szesztőzsde megvalósítását célzó lépéseket nem tartja időszerűnek, mint-hogy egyáltalán nem tisztázott az a kérdés, hogy a bor-tőzsdei kötések létesítésére alkalmas-e.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.

A Hajdumegyei Méhészegylet

1920 június 23-án délelőtt 10 órakor Debreczenben a városháza kis tanácstermében tartandó újra szervező közgyűlésére az egylet régi alapító tagjait, az újonnan tagul jelentkezőket és mindazokat meghívjuk, akik a méhészet iránt érdeklődnek és belépési szándékukat nálunk, vagy a közgyűlésen annak megkezdéséig bejelentik. Dr Vásárhelyi Zoltán, Trásy Géza, Szük Antal, Tihanyi István szervezőbizottsági tagok.

Réveköti zsinogét

legjobb minőségűt azonnal szállít a

Magy. kir. államvasuti gépgyár
vezérigazgatója: BUDAPEST.

Minta megtekinthető Debreczenben Ferencz József-ut 81 sz. alatt. Hechtmann szállító üzletében.

Temetésekre élő- és művirág sirkoszorúk, valamint színházi és alkalmi csokrok lego csóbban szerezhetők be

Rózsa Virágcsarnok
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 2. (VÁROSHÁZ.)

GYÁSZESETEK ALKALMÁVAL FORDULJON BIZALOMMAL

FEHÉRTÓI BÉLA

temetkezési intézetéhez. Debrecen, Dégenfeld-tér 4.

Hol temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legolcsóbb árban személyes felügyelet mellett eszközölköttek. Exhumálást és hullaszállítás vállalkozunk. Koszorúk választékosan.

APOLLO	URANIA
Vasárnap Egy dollárhirállyal kalandjai.	Vasárnap JUDEX III. Harmadik rész: A halott kéz.
IV. rész: Minden poklon át. Kalandtörténet 6 felvonás.	Harmadik rész: A halott kéz. Hírmegnyitő 4 felvonás. Főszereplő: René Creste
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

ARANY BIKA MOZI

Vasárnap
A Prairie hőse

Wild West történet 5 felv. Főszereplő: E. K. Lincoln, Amerika kedvence.
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor

Rizskeményítő
Sósav
Naphtalin
Kencze kapható

Félegyházy János
fűszer és csemege üzletében —

Finom tisztító zubbonyok. Bricses és vászonn pantallók. Fekete ezalon nadrágok. Bocskai sapkák. Női gumiköpenyek készen vagy mérték után legolcsóbban kaphatók.

Katonai egyenruhák tavaszi ütönyök mérték után, vagy fordítások a legolcsóbban és csinosan készítenek

PISKOLTY PÉTER
úri szabó üzletében Kossuth-utca 58. sz. Katonai cikkek raktára.

Két géprendszerű gőzekkel

Bérszántást vállal

Hajdu László gépészmérnök Budapest, Damjanich-utca 12. sz.

Paprika, Rizskeményítő, üveg-papír. Linoleum padlómasz, fehér email-festék, síkpor, linsó, szalmiáksó, klórmész és Brázay sóborszesz megérkezett

és kapható

Kontsek Gézánál
Kossuth-utca.

Férfi és női szabók részére.

szabászati

tanfolyamot nyit Mihálkovits szabász tanár a világhírű tudományos rendszer alapján, mely felülmúlja minden eddig létezőt. Beiratkozások az Ipartest. helyiségében naponta 10—1-ig

Kisbirtok 50 mhold tanyával 2 hold szőlő, kaszáló és legelővel fekete homok városhoz 16 kméterre

köves útfélen eladó **DEZSŐ L.** irodája Maróthy 19.

GÉBAUER KAROLY ÉS TARSA
TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCA 2. SZÁM.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdíszesebb kiítelig.

TELEP: Homokkeri, Hid-utca 8. szám.

Alapítva: 1888. évben.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Orest tűzifa kereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piacz-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

MEGNYILT

a Margit-fürdő modern nyári uszodája.

Előnyös idény és havibérletek válthatók. A fürdés beosztása reg. 6—8-ig férfiak, 8—1-ig hölgyek, délután 1—7-ig férfiak részére.

Értesítem a tisztelt megbízómat, hogy **FEKETÉRE** és mindenféle színre festek. Tisztítok férfi és női ruhákat legkényesebb igényeknek megfelelően **8 nap** alatt, gyász vagy sürgős esetekben soron kívül 48 óra alatt kifogástalanul készítem. — Becses partfogást kér

Hungária gőzmosó és kelme-festő vegy-tisztító vállalat
Debreczen, Péterfia-u. 4. Telefon 399.

Törlesztéses kölcsönöket

nagyon előnyös feltételek mellett folyósít a

DEBRECZENI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK
Varga és Szt.-Anna-utca sarok.

MEGHÍVÓ

A Máv. debreczeni műhely alkalmazottjainak Házépítő Szövetkezete 1920. június 28-án d. u. 5 órakor a máv. műhelytelep nagytermében tartja VII-ik évi **rendes közgyűlését** melyre a t. tagokat ezuton hívja meg az igazgatóság.

Tárgy:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Felügyelőbizottság jelentése.
3. Mérleg előterjesztése és a nyereség hovaforrása.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére felmentvény megadása.
5. Esetleges indítványok. Alapszabályok 38. §. e) pontja értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt írásban adandók be az igazgatóságnak.

Bélyeggyár és véső-intézet

PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Vecsey Antal
vizsgázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FOGHUZÁS FOGTÖRT.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Keresek
megbízható csakis keresztény vallású. jó írásu pénztárnok kisasszonyt; gyakorlatl rendelkezők és német nyelvvel bírók előnyben részesülnek. Írásbeli ajánlatok előképzettség megjelölésével vagy bizonyítvány másolatl személyesen adandók be, a Csáthykönyvkereskedésbe Naponta d. u. 3-tól 5-ig.

Bor
nyolc hektó eladó Méliusz tér 13. d. u. 1—3.

Cserélnék
16-os fegyvert 400 hüvelylyel 12-öért. Szily. Állampénztár Hajduböszörmény

Eladó
Tégláskertben II. járásban 1800 négyszögöl területű kintű fekete tételek föld. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17.

Elveszett
egy fekete ridikül a Nap-és Kossuth-u. sarkánál, a megtaláló a pénzt tartsa meg, csak a ridikült és a benne lévő tárgyakat sziveskedjen Kiss Telekly-u. alá leadni.

Lapelárusítók
(rikka csok) azonnal felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59 szám alatt.

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi ütönyök kaphatók.

FORGÁCS I.
MŰRÁS, Bádógos-utca.

Festők és Háztulajdonosok

figyelmébe ajánlja a legutóbb érkezett mindennemű festékárut a legnagyobb választékban és legolcsóbban

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.

PALLAS vegyészeti laboratórium ajánlja legmegbízhatóbb minőségű készítményeit:

„PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a oseb ipari Odol készítményt.

„PALLAS” sóborszeszt, békébeli minőségűnél fogva egy külső mint belső használatra kiválóan alkalmas házszer.

„PALLAS” cipókrémet fekete és sárga színekben, vitaminmentes készítmény, a bőrtápolja és tükörfényessé teszi. Azonkívül: **Schampang-Water Bay rumát**, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpá képződést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, üdíti.

Dr. Heider előiratu fogporát: zacskóban és nagy dobozban. Hőfőhérré teszi a fogat és kellemes szájat ad.

Közkedvelt magyar bajuszpedrójét, fehér és barna színekben.

Kiváló minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyészeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium **DEBRECEN, Zápolya-utca 9. szám.**

Mindennemű kalaptisztítást és alakítást elfogad

M. Nagy Mihály
kalapos mester Péterfia-u. 8 (Saját ház.)
A ref. főgimnáziummal szemben. Ugyanott állandó nagy választék kész kalapokban.

Ha szép akar lenni? Korzó arckrémét és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek, kőzeterek, irrigátor felszerelések, gumi árak, GAZDASÁGI ESZKÖZÖK, kreolín stb. legolcsóbban szereztetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.